

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Marie Žiškova, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze, zastoupeným JUDr. Martinem Vlčkem, CSc., advokátem se sídlem v Praze 2, Anglická 4, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů a Okresním soudem v Chebu, ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 9 C 96/2000, o zdržení se jednání porušujícího povinnosti správce při zpracování osobních údajů, za účasti žalobce: I. M., a žalovaného: Česká republika - Ministerstvo vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci, vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 9 C 96/2000, o zdržení se jednání porušujícího povinnosti správce při zpracování osobních údajů, je Úřad pro ochranu osobních údajů v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Vrchnímu soudu v Praze dne 18. prosince 2002 navrhl Úřad pro ochranu osobních údajů, aby soud rozhodl ve sporu o pravomoc (kompetenčním sporu) podle ustanovení § 8a občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. prosince 2002, který vznikl mezi ním a Okresním soudem v Chebu ve věci tohoto soudu, u něhož napadla žaloba žalobce I. M., bytem F. L., A. 22/38 proti žalovanému Českému státu - Ministerstvu vnitra ČR, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o zdržení se jednání porušujícího povinnosti správce při zpracování osobních údajů podle zákona č. 256/1992 Sb. a návrhu na vydání předběžného opatření.

Dne 1. ledna 2003 nabyl účinnosti zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Praze vzniklý spor o pravomoc nerozhodl do dne účinnosti tohoto zákona, řízení ve smyslu § 6 zákona č. 131/2002 Sb. převzal k dokončení podle tohoto zákona zvláštní senát podle tohoto zákona zřízený.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Žalobce I. M. podal dne 10. května 2000 u Okresního soudu v Chebu žalobu podle tehdy platného zák. č. 256/1992 Sb. a návrh na vydání předběžného opatření proti žalované České republice - Ministerstvu vnitra. Svůj žalobní nárok žalobce odůvodnil skutečností, že ve spise Policie České republiky - Okresního úřadu vyšetřování v Chebu sp. zn. OVCH 410/2000,

později vedeném u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 2 T 171/2000, je založena jeho fotografie, a to bez právního důvodu; žalovaný přes žádost žalobce tento stav nenapravil.

Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 27. února 2001, čj. 9 C 96/2000-16, řízení o žalobě zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze. V odůvodnění uvedl, že podle § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů byl zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze, který jej podle citovaného zákona oprávněn řešit tyto případy, a zároveň byl citovaným zákonem zcela zrušen zákon č. 256/1992 Sb. Věc tedy nespadá do pravomoci soudu. Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 30. listopadu 2001 čj. 13 Co 307/2001-22 rozhodnutí Okresního soudu v Chebu jako věcně správné a zákonné podle § 219 o. s. ř. potvrdil.

V návrhu na řešení kompetenčního sporu právní zástupce Úřadu pro ochranu osobních údajů uvedl, že se domnívá, že žaloba podaná podle ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů je žalobou ve smyslu občanského soudního řádu a k jejímu projednání je podle ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř. příslušný krajský soud. Navrhl proto, aby byl kompetenční spor mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů v Praze a Okresním soudem v Chebu vyřešen v souladu s § 8a o. s. ř. (v tehdejšímu znění) tak, že vyřízení dané věci je v pravomoci Krajského soudu v Plzni.

K návrhu na řešení kompetenčního sporu se vyjádřil žalobce dvěma podáními, ve kterých uvedl, že podle jeho názoru je návrh v kompetenčním sporu nedůvodný. Odkázal přitom na výše uvedené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni a současně na usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 143/02 ze dne 28. srpna 2002, ve kterém Ústavní soud odkazuje na jiné své usnesení ze dne 25. června 2002, sp. zn. I. ÚS 5/02. Ústavní soud zde zastává stanovisko, že nabytím účinnosti zákona o ochraně osobních údajů a zřízením Úřadu pro ochranu osobních údajů, došlo ke změně kompetencí, neboť oblast ochrany osobních údajů byla svěřena primárně do působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů v Praze. Žalobce na závěr navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že v předmětné věci je k rozhodnutí příslušný Úřad pro ochranu osobních údajů.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Zákon o ochraně osobních údajů upravuje ochranu osobních údajů o fyzických osobách, práva a povinnosti při zpracování těchto údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje jejich předávání do jiných států (§ 1 zákona o ochraně osobních údajů). Podle ustanovení § 2 téhož zákona byl

zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze (dále jen „Úřad“), přičemž Úřadu byly svěřeny kompetence ústředního správního úřadu pro oblast ochrany osobních údajů v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Pokud subjekt údajů [§ 4 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů] zjistí, že došlo k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, má právo obrátit se na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě (§ 21 odst. 1). Došlo-li k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, má subjekt údajů mimo jiné právo požadovat, aby se správce nebo zpracovatel zdržel takového jednání, odstranil takto vzniklý stav či poskytl na svoje náklady omluvu nebo jiné zadostiučinění [§ 21 odst. 2 písm. a)].

V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon (§ 7 odst. 1 a 2 o. s. ř.).

V posuzovaném případě Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 27. února 2001 řízení v označené věci zastavil s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze jako orgánu příslušnému k projednání této věci. Rozhodl ve shodě s aktuální právní úpravou; nic na tom nemění, že žalobce žalobu z 10. 5. 2000 k soudu opřel o úpravu tehdy platného a účinného zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Okresní soud správně naznačil (s ohledem na § 23 posledně zmíněného zákona), že tehdy byl tyto spory povolán řešit soud [čemuž nepochybně odpovídalo též tehdy účinné ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Zmíněný zákon však byl s účinností od 1. června 2000 zrušen ustanovením § 48 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Tento nový předpis však takovouto dosavadní úpravu pravomoci soudů ve zmíněných věcech nepřevzal.

Proto okresní soud dále správně odkázal na věcně novou (byť legislativně technicky málo šťastně formulovanou) úpravu ochrany práv subjektů údajů tak, jak ji předpokládá § 21 nového zákona o ochraně osobních údajů.

Stanoví-li tedy zákon o ochraně osobních údajů v § 21 odst. 1, že subjekt údajů „má právo obrátit se na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě“, a navazující odstavec 2 téhož ustanovení vypočítává, co má subjekt údajů „právo požadovat“, nelze než dovést, že je to podle nového zákona o ochraně osobních údajů právě Úřad, který má pravomoc o takovýchto žádostech vrchnostensky rozhodovat. Takovéto řešení ničemu neodporuje a je i ústavně zcela konformní (čl. 79 odst. 1 Ústavy).

Je vhodné dodat, že argumentace Úřadu v návrhu na rozhodnutí kompetenčního konfliktu ustanovením § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř. je vratká. Přehlíží se tu především, že zmiňované ustanovení není ustanovením kompetenčním (zakládajícím pravomoc soudu), protože řeší jen věcnou příslušnost krajských soudů ve sporech vyplývajících z uplatňování práv a povinností podle právních předpisů o ochraně osobních údajů v informačních systémech. O věcné příslušnosti krajského soudu (nebo jiného stupně soudní soustavy) lze však pojmově uvažovat jen tam, je-li vůbec dána soudní pravomoc. Navíc zmíněné ustanovení už svou textací a také zákonem, na který poznámka pod čarou k němu odkazovala (na zákon č. 256/1992 Sb.), upravovalo situaci, která tu byla v době platnosti zákona č. 256/1992 Sb. Toto ustanovení se stalo nejprve obsoletní již okamžikem, kdy zákon č. 256/1992 Sb. pozbyl platnosti (1. 6. 2000) a výslovně bylo derogováno zákonem č. 151/2002 Sb. ze dne 21. 3. 2002 (doprovodný zákon k soudnímu řádu správnímu), který nabyl účinnosti 1. 1. 2003.

Okresní soud v Chebu konečně náležitě přihlédl ke skutečnosti, že zákon o ochraně osobních údajů ve svých přechodných ustanoveních neřeší otázku pravomoci ve věcech již zahájených za účinnosti jím zrušeného zákona č. 256/1992 Sb. Protože podle platné úpravy není dána pravomoc soudu k řešení sporů vyplývajících z uplatnění práv a povinností podle zákona o ochraně osobních údajů, je třeba na dosud neskončená řízení použít právní úpravu platnou v době rozhodování soudu. Okresní soud v Chebu tedy správně zastavil řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu, jako orgánu příslušnému k projednání této věci.

Proto zvláštní senát vyslovil, že příslušným rozhodnout o předmětném nároku je Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. února 2004

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu